

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1

Factors Affecting Administration Efficiency of Small Schools under Prachinburi Primary Education Service Area Office 1

พรนิภา กัญญาหัตต์ สมศักดิ์ เอี่ยมคงสี และ อังคณา กุลนพาดล

Pornnipa Kanyahat Somsak Aeamkongsee and Aungkana Koolnapadol

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

Educational Administrator Program, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University, Chachoengsao 24000

* To whom correspondence should be addressed. e-mail: fangkhawhom@gmail.com

Received: 19 August 2019, Revised: 31 August 2019, Accepted: 19 September 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านแรงจูงใจในการทำงาน และด้านพฤติกรรมครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็ก 2) ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 5 ด้านกับประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก และ 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 192 คนซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .854

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านพฤติกรรมครูผู้สอน รองลงมา คือ ด้านแรงจูงใจในการทำงาน ด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วม 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน รองลงมา คือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือด้านระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 5 ด้านกับประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับมากที่สุด ($r_{xy} = .814$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ได้แก่ ด้านพฤติกรรมครูผู้สอน ด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และด้านแรงจูงใจในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ได้ร้อยละ 69.50 โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $y' = .162 + 1.126X_5 + .414X_2 + .191X_4$, $Z'y = 1.055X_5 + .458X_2 + .208X_4$

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผล ประสิทธิภาพการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The purposes of this research were to study 1) the level of leadership factors of administrators in terms of conducive atmosphere in learning, participation, motivation to work, and teachers' behaviors in small schools; 2) the level of administration efficiency of small schools; 3) the relationship between five factors and administration efficiency of small schools; and 4) the factors affecting administration efficiency of small schools. The samples consisted of 192 administrators and teachers by simple random sampling. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and multiple regression analysis. The content reliability as a whole questionnaire was .854.

The results of the study were as follows: 1) the factors affecting administration efficiency of small schools under Prachinburi primary education service area office 1 as a whole and each aspect was at a high level, ranking by mean scores from high to low: teachers' behaviors, motivation to work, conducive atmosphere in learning, administrators' leadership and participation. 2) the administration efficiency of small schools under Prachinburi primary education service area office 1 as a whole and each aspect was at a high level, ranking by mean scores from high to low: the learners' quality, the administration and management process of school administrators, the process of teaching and learning focusing on learners, and the effectiveness of internal quality assurance systems. 3) the relationship between five factors and administration efficiency of small schools under Prachinburi primary education service area office 1 was at the most high positive correlation ($r_{xy} = .814$) with the statistical significance of .05, and 4) the factors affecting the administration efficiency of small schools under Prachinburi primary education service area office 1 were teachers' behaviors, conducive atmosphere in learning, and motivation to work with the statistical significance of .05. It could concurrently predict the administration efficiency of small schools under Prachinburi primary education service area office 1 at 69.50. The predictive equation could be written in form of raw scores and standard scores as $y' = .162 + 1.126X_5 + .414X_2 + .191X_4$, $Z'y = 1.055X_5 + .458X_2 + .208X_4$

Keywords : Affecting factors, Administration Efficiency, Small schools

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ว่า ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพในการจัดการศึกษา เน้นทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา [1] นอกจากนี้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ยังมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษ ที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) จึงการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปรับกระบวนการทัศน์การเรียนรู้ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และปรับระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพพล่งตัว และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ [2]

การบริหารโรงเรียนจึงเป็นงานหลักและถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ถึงแม้ประเทศไทยจะสามารถขยายโอกาสทางการศึกษาได้ทั่วถึงอย่างมากขึ้น แต่กลับประสบปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพคน โดยเฉพาะการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีแนวโน้มเป็นปัญหาสำคัญของการจัดการศึกษา [3] ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนจึงเป็นการนำไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งสามารถวัดได้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีความสนใจ มีเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

ปรับและพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้สอดคล้องตามนโยบายของรัฐ จึงได้กำหนดมาตรฐานที่เน้นคุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพของสถานศึกษา [4]

กระทรวงศึกษาธิการจึงมอบนโยบายการแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กให้เริ่มจากระดับล่าง คือ ให้เขตพื้นที่วิเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียน เสนอบประมาณแก้ไขปัญหาที่ส่วนกลาง เพื่อของบประมาณ นอกจากนี้สภาพปัญหาในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบปัญหาเหมือนกันส่วนใหญ่ ได้แก่ 1) ปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาค่อนข้างต่ำ 2) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ 3) ปัญหาด้านการเรียนการสอน 4) โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจนทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากร และ 5) การขาดแคลนครู จำนวนครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กจึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ [5] ดังที่สมนึก มุริธา [8] ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ คุณลักษณะภาวะผู้นำผู้บริหารของสถานศึกษา พฤติกรรมของครูผู้สอน หลักสูตรของสถานศึกษา งบประมาณ และการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนั้นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก จึงเป็นปัจจัยที่ใช้ในการบริหารงานที่เน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน พัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ อาทิเช่น คุณลักษณะภาวะผู้นำผู้บริหารของสถานศึกษา พฤติกรรมของครูผู้สอน สภาพแวดล้อม บรรยากาศการจัดชั้นเรียน หลักสูตรของสถานศึกษา การสร้างใจ งบประมาณ การมีส่วนร่วมของชุมชน และอื่นๆ [4]

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนทั้งสิ้น 71 โรงเรียน จากการประเมินการประกันคุณภาพภายนอกรอบ 3 (พ.ศ.2554-2558) [6] โรงเรียนที่มีขนาดเล็ก พบปัญหาการบริหารงานสถานศึกษา ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ต่ำ การขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษา การสอนไม่ตรงสาขาวิชาของครูผู้สอน การไม่มีความรู้ของบุคลากรทางการศึกษา การขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ทางการเรียนการสอน งบประมาณไม่เพียงพอในการบริหารจัดการ การพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และจากการออกเยี่ยมโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ ปัญหาการไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา การขาดแคลนครูผู้สอน ทำให้จำนวนนักเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กยังไม่มีประสิทธิภาพการบริหารงานเท่าที่ควร จากสภาพและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านแรงจูงใจในการทำงาน ด้านพฤติกรรมครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 5 ด้านกับประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการสังเคราะห์จากแนวคิดของนักวิชาการ นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาต่างๆ ได้แก่ เชียร์เรนซ์ และ โบสเกอร์ (Scheerrens & Bosker, 1997 อ้างถึงใน จรุง จักรบง) [7] สมนึก มุริตา [8] บัญชา พูนพจน์ [9] พิมพ์ ไชยตา [10] ชีรพงษ์ วงษ์หนองหอย [11] วิชัย ประทุมไทย [12] จันทร์จิรา จุมพลกล้าและคณะ [13] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [14] และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [15] โดยมีแนวคิด สอดคล้องตรงกันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) ด้านการมีส่วนร่วม 4) ด้านแรงจูงใจในการทำงาน และ 5) ด้านพฤติกรรมครูผู้สอน

1.2 ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานสถานศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [16] ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 382 คน แยกเป็นผู้บริหาร 36 คน และ ครูผู้สอน 346 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2561 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซีและมอร์แกน [17] ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 192 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 22 คน ครู 170 คน และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

วิธีดำเนินการ

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีและผลงาน การวิจัยของนักการศึกษาหลายท่านประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

วิธีการสร้างเครื่องมือ 1) ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีจากเอกสารตำราแนวคิดต่างๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์ในการสร้างเครื่องมือ 3) พัฒนาร่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระและขอบเขตของงานวิจัย และดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเพื่อการวิจัย 4) ผู้วิจัยร่างแบบสอบถามและเสนออาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและแนะนำ 5) พิจารณาความเที่ยงตรงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC (Item Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งผลการประเมินมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 6) ทดลองใช้ Try out กับกลุ่มผู้บริหารและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของครอนบาค โดยด้านปัจจัยค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .727 ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .815 และความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .854

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ทำหนังสือเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏราชบุรีเพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 2) นำหนังสือเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 เพื่อพิจารณาและเสนอหนังสือต่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล 3) การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยส่งด้วยตนเอง 4) ผู้วิจัยรวบรวมด้วยตนเองหลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 1 สัปดาห์ ได้รับคืนมา จำนวน 192 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 5) นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และนำผลข้อมูลมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ และแปลงค่าความถี่เป็นร้อยละ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยโดยใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก โดยวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันโดยภาพรวมและรายด้าน และ 5) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กจากแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ Multiple Regression Analysis ด้วยวิธี Stepwise

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยทั้ง 5 ด้านของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา 22 คน ครู 170 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็น ปรินญาตรี 168 คน ปรินญาโท 24 คน และข้อมูลที่เก็บได้ด้านที่ 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยทั้ง 5 ด้านของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

คุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น (n = 284)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านความเป็นผู้นำ	4.29	.67	มาก
2. ด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.30	.64	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วม	4.28	.67	มาก
4. ด้านแรงจูงใจในการทำงาน	4.34	.60	มาก
5. ด้านพฤติกรรมครูผู้สอน	4.35	.62	มาก
เฉลี่ยรวม	4.31	.64	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้านมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านพฤติกรรมครูผู้สอน รองลงมา คือ ด้านแรงจูงใจในการทำงาน ด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วม

2. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	4.10	0.69	มาก	1
2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา	4.05	0.71	มาก	2
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.00	0.73	มาก	3
4. ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล	3.98	0.74	มาก	4
ภาพรวม	4.03	0.69	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน รองลงมา คือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือด้านระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 5 ด้านกับประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยปัจจัยทั้ง 5 ด้านกับประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X	Y
X_1	1.00						
X_2	.835*	1.00					
X_3	.956*	.938*	1.00				
X_4	.855*	.846*	.896*	1.00			
X_5	.854*	.795*	.921*	.843*	1.00		
X	.947*	.935*	.993*	.940*	.926*	1.00	
Y	.798*	.700*	.807*	.756*	.809*	.814*	1.00

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ * $P \leq .05$

จากตารางที่ 3 พบว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้านกับประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับมากที่สุด ($r_{xy} = .814$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์หาค่าถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1

ตัวแปร	<i>b</i>	<i>S.E.b</i>	β	<i>t</i>	<i>Sig</i>
ค่าคงที่ (<i>constant</i>)	.162	.189	-	.855	.394
ด้านพฤติกรรมครูผู้สอน (X_1)	1.126	.136	1.055	8.273	.000*
ด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X_2)	.414	.100	.458	4.137	.000*
ด้านแรงจูงใจในการทำงาน (X_3)	.191	.080	.208	2.378	.018*

ค่าคงที่ (*a*) = .162

$R = .834, R^2 = .695, S.E._{est} = .209, F = .855, P = .394$

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ * $P \leq .05$

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 คือ ด้านพฤติกรรมครูผู้สอน (X_1) ด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X_2) และด้านแรงจูงใจในการทำงาน (X_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .695 แสดงว่าตัวแปรทั้งสามตัวสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 ได้ร้อยละ 69.50 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ไว้

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$y' = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4$$

$$y' = .162 + 1.126X_1 + .414X_2 + .191X_3$$

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Zy = 1.055X_1 + .458X_2 + .208X_3$$

ส่วนด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_1) และด้านการมีส่วนร่วม (X_3) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

1. ปัจจัยทั้ง 5 ด้านที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมนึก มุขิตา [8] พิมพร ไชยดา [10] และ กมลวรรณ รอดจ่าย [18] ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาว่าเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและจัดการศึกษา [19] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรีเขต 1 จึงนำนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมาดำเนินการในการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมนึก มุขิตา [8] ได้กล่าวถึงปัจจัยที่

ส่งเสริมต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน หลักสูตร งบประมาณ และชุมชน รวมถึงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [4] ที่ได้อธิบายปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก จะต้องมีการสร้างแรงจูงใจ เพื่อเป็นการดำเนินการกระตุ้นและช่วยเหลือให้มีความเข้มแข็งในการดำเนินการ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะกับองค์กรปกครองท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียน และชุมชน โดยจัดให้มีกิจกรรมร่วมกัน

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของบัญชา พูนพจน์ [9] เอกรัถย์ สารปริง [20] และวิชัย ประทุมไทย [12] ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้พัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ให้มีความคล่องตัว ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมถึงทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา [2] ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [16] ที่กล่าวถึงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานกระบวนการบริหาร และการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรีเขต 1 [21] จึงมีการส่งเสริมพัฒนาระบบบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความรู้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดการสถานศึกษาที่ดี มีการพัฒนาระบบการวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ การกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลสถานศึกษา เพื่อแนวทางในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

3. ปัจจัยทั้ง 5 ด้านกับประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับบั้งชี [22] และเอกรัถย์ สารปริง [20] ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรีเขต 1 [21] ได้ดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการสนับสนุนปัจจัยต่างๆทางการศึกษา โดยคำนึงถึงใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัดและคุ้มค่า พร้อมจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนการบริหารจัดการและแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กด้วยรูปแบบที่หลากหลาย อีกทั้งมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนในเขตบริการของโรงเรียนขนาดเล็กได้รับโอกาสศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค และส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณค่า แสดงได้ว่าคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กมีประสิทธิภาพที่เกิดจากปัจจัยต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมนึก มุขิตา [8] กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งเสริมต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน หลักสูตร งบประมาณ และชุมชน รวมถึงพิมพ์ ไชยดา [10] กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โครงสร้างองค์การ สภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมของชุมชน ความผูกพันต่อองค์กร บรรยากาศองค์การ

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ ไชยดา [10] ธีรพงษ์ วงษ์หนองหอย [11] กมลวรรณ รอดจ่าย [18] เอกรัถย์ สารปริง [20] และวิชัย ประทุมไทย [12] ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาได้ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูและทัศนคติที่ดี ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูมี 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านความสามารถในการสอน คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม และคุณลักษณะด้านการให้คำปรึกษา ครูมีการจัดสภาพห้องเรียนที่ถูกต้องตามสุขลักษณะ สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษา มีการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ทั้งยกย่อง ชมเชยการปฏิบัติงานของครูเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งของครูอย่างเป็นธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาองค์ประกอบ หรือปัจจัยด้านอื่นๆที่ส่งผลประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1
2. ควรศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย; 2553.
- [2] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวาน กราฟฟิค จำกัด; 2560.
- [3] สก้าขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. *การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.; 2559.
- [4] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *แผนยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กพ.ศ. 2558-2561*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด; 2558.
- [5] ไพรัช มณีโชติ. *สี่ทศวรรษโรงเรียนขนาดเล็กของประเทศไทย*. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 2561;1:105-106.
- [6] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. *ผลประเมินคุณภาพภายนอก(อินเทอร์เนต)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน); 2558 [เข้าถึงข้อมูลวันที่ 11 สิงหาคม 2561]. เข้าถึงได้จาก <http://aqa.onesqa.or.th/>
- [7] จรูญ จีบั้ง. *รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนารองเรียนขนาดเล็กด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2554.
- [8] สมนึก มุขิตา. *ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]*. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์; 2550.
- [9] บัญชา พูนพจน์. *การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช*. นครศรีธรรมราช: ม.ป.พ.; 2552.
- [10] พิมพ์ ไชยดา. *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2552.
- [11] ชีรพงษ์ วงษ์หนองหอย. *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. [ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2552.
- [12] วิชัย ประทุมไทย. *ปัจจัยเชิงพระหุระดับที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดชัยภูมิ [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา; 2556.
- [13] จันทร์จิรา จูมพลกล้าและคณะ. *โครงการกรณีศึกษารูปแบบความสำเร็จการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี; 2557.
- [14] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *ปัจจัยที่ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด; 2557.
- [15] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *แผนยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กพ.ศ. 2558-2561*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด; 2558.
- [16] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ; 2559.
- [17] Krejcie, R. V., & Mogan, D.W.. *Determination sample size for reseach activities*. Education and Psychology Measurement; 1970.
- [18] กมลวรรณ รอดจ่าย. *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2552.

- [19] กระทรวงศึกษาธิการ. ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง(พ.ศ. 2552-2561). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัทพรักหวานกราฟฟิค จำกัด; 2552.
- [20] เอกรักษ์ สารปรัง. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1[ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช; 2556.
- [21] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561. พิมพ์ครั้งที่ 1. ปราจีนบุรี: ม.ป.พ.; 2561.
- [22] Buzzi, M.J.. The Relationship of school Effectiveness to Selected Dimensions of Principals Instructional Leadership in Elementary School in the State of Connecticut. Dissertation Abstracts International; 1991.